

04 august 2020

La Nr.

Nr. 04-2/15

din

**Domnului Ion CHICU,
Prim-ministru al Republicii Moldova,
Președinte al Comisiei Naționale Extraordinare
de Sănătate Publică**

**Recomandare de întreprindere a unor măsuri speciale
pentru asigurarea respectării dreptului la protecția
datelor cu caracter personal**

Avocatul Poporului (Ombudsmanul) monitorizează cu atenție deosebită activitatea instituțiilor publice naționale cu privire la realizarea măsurilor de prevenire și protecție a populației de pandemia de coronavirus COVID-19 în țară, inclusiv actele emise în această perioadă din perspectiva respectării drepturilor omului.

Urmare a examinării prevederilor Hotărârii nr. 21 din 24.07.2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică (în continuare Comisie), unele prevederi/cerințe instituite au trezit îngrijorarea Avocatului Poporului din perspectiva respectării dreptului la viața privată și protecția datelor personale.

De notat că Avocatul Poporului a făcut anterior repetat referire, prin comunicate, adresări, recomandări și demersuri, la necesitatea respectării dreptului de informare și asigurarea dreptului la protecția datelor cu caracter personal. S-a menționat că oamenii trebuie să fie suficient de bine informați despre gravitatea și natura amenințării, mijloacele de protecție, pentru a lua măsurile de securitate corespunzătoare și a contribui în acest mod la reducerea pericolului pentru sănătatea lor și sănătatea publică, cât și apărarea datelor cu caracter personal în perioada de criză.

Prin prezenta, Avocatul Poporului reiterează importanța asigurării respectării confidențialității datelor cu caracter personal și semnalează existența unor nereguli (*derogări de la standardele naționale și internaționale în domeniu*) în Hotărârea Comisiei nr. 21 din 24 iulie 2020. În prevederile din pct. 6 este stabilit modelul de evidență epidemiologică, care urmează să includă categoriile de date cu caracter personal: **nume, prenume, IDNP, număr de telefon, adresa de email, adresă de domiciliu**, în cazul organizării întrunirilor în masă cu caracter unic, cu

participarea unui număr mai mic de 50 de persoane. Aceleași date personale urmează a fi colectate în legătură cu organizarea și desfășurarea evenimentelor festive în unitățile de alimentație publică, prevăzute la pct. 8 din Hotărâre, modelul fiind prevăzut în pct. 11 din Anexa nr.4 la Hotărârea nr.21 (Instrucțiune).

În consecință, datele personale vor fi accesibile/colectate de orice persoană fizică/juridică, care organizează evenimentele menționate în pct. 6 și pct.8 din Hotărâre. De menționat că asemenea cerință nu se impune pentru evenimentele prevăzute la pct.7 (acțiuni culturale desfășurate în aer liber de către instituțiile teatral-concertistice și de cinema).

Mai mult, nu este clar care au fost criteriile de selectare a acestor categorii de date și care este necesitatea de colectare concomitentă a numelui, prenumelui, adresa de domiciliu, numărul de contact, email, IDNP.

Accentuăm că în conformitate cu art.74/1 din Codul Contravențional, nerespectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal, prelucrarea acestora fără notificarea și/sau autorizarea organului de control, încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal, încălcarea regulilor de stocare a acestor date, (...), se sancționează conform legii.

Avocatul Poporului atrage atenția asupra faptului că datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie prelucrate în mod corect și conform legislației în vigoare, să fie colectate în scopuri bine determinate, explicite și legitime, adecvate, pertinente și **neexcesive în scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate.**¹

Dreptul la protejarea datelor cu caracter personal este reglementat de art. 28 din Constituția Republicii Moldova și reprezintă parte integrantă a dreptului la protecția vieții private a persoanei: "Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată." Or, viața privată este caracterizată prin intimitate, particularitate și individualitate.

Astfel, art. 8 din Convenția pentru Europeană a Drepturilor Omului reiterează că: "Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale." În același timp, "nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec **este prevăzut de lege** și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților acestora".

Curtea Europeană a decis cu valoare de principiu că simplul fapt al deținerii unor date privitoare la viața privată a unei persoane constituie o ingerință în sensul art. 8 din Convenție, indiferent de faptul dacă informațiile memorizate vor fi ori nu utilizate ulterior.

---

¹ Articolul 4 alin. (1) din Legea nr. 133/2011

Este de reținut faptul că, potrivit art. 2 din Convenția pentru protecția persoanelor în materia prelucrării automatizate de date cu caracter personal, datele cu caracter personal reprezintă "orice informație privitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă", iar deținătorul fișierului este definit ca fiind "orice persoană fizică sau juridică, autoritate publică, serviciu sau orice alt asemenea organism competent, potrivit legii naționale, să decidă care este destinația fișierului automatizat, ce categorii de date cu caracter personal trebuie să fie înregistrate și ce operații le vor fi aplicabile".

De asemenea, Avocatul Poporului face trimitere și la art. 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, și anume, la alin. (1) a acestui articol, unde se vorbește despre dreptul oricărei persoane la protecția datelor cu caracter personal care o privesc. Alineatul 2 scoate în evidență următoarele: "asemenea date trebuie tratate în mod corect, în scopurile precizate și pe baza consimțământului persoanei interesate sau în temeiul unui alt motiv legitim prevăzut de lege. Orice persoană are dreptul de acces la datele colectate care o privesc, precum și dreptul de a obține rectificarea acestora", iar alineatul (3) se concretizează faptul că "respectarea acestor norme se supune controlului unei autorități independente."

Avocatul Poporului a solicitat opinia motivată a Asociației pentru Protecția Vieții Private² cu privire la cerințele menționate supra, instituite prin Hotărârea nr.21 a Comisiei. Reprezentanții organizației, la fel ca și Avocatul Poporului, s-au arătat îngrijorați de situația creată, în particular, cu privire la modul de colectare/prelucrare a datelor cu caracter personal. Aceștia de asemenea au constatat că, prin decizia în cauză, se pretinde colectarea categoriilor de date cu caracter personal, însă nu se stabilesc sub nici o formă aspectele necesare prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Legea nr.133, a cărei normativitate nu a fost diminuată/suspendată, având efect juridic obligatoriu, impune la art. 4 ca înainte de a fi prelucrate datele să fie stabilit:

1. **Scopul/urile** în care vor fi prelucrate datele, de exemplu, în calitate de măsură de precauție pentru protejarea sănătății publice sau în scop de prospectare comercială/marketing direct etc.;
2. **Temeiul legal:** prevederea legală care permite prelucrarea acestor categorii de date, având în vedere că deciziile emise de Comisie nu corespund formei actului normativ;
3. **Modul de utilizare:** (în ce situații pot fi reutilizate aceste date?);
4. **Destinatarii** către care ar putea fi dezvăluite datele (către cine pot fi dezvăluite aceste date și în ce situații concrete?);

---

² ONG din Republica Moldova cu o experiență recunoscută la nivel național în domeniul protecției datelor cu caracter personal și a vieții private

5. **Cum vor fi realizate drepturile subiecților de date:** (de informare, de acces la date, de opoziție, de intervenție și de a nu fi supus unei decizii automatizate?);

6. **Efectele juridice pentru subiectul de date în cazul refuzului oferirii acestor date:** (sanționat, limitat acces, reținut).

Suplimentar, Avocatul Poporului, cât și Asociația, menționează că, potrivit art. 9 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea numărului de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice, a amprentelor digitale sau a altor date cu caracter personal, având o funcție de identificare de aplicabilitate generală, poate fi efectuată în următoarele condiții:

a) subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțământul;

b) prelucrarea este prevăzută în mod expres de legislație.

În contextul imperativului dat, nici una din situațiile prevăzute expres de norma legală nu este aplicabilă speței prevăzute de decizia în cauză, or:

- prelucrarea IDNP-ului nu poate avea loc în baza **consimțământului** subiectului de date deoarece acesta nu corespunde rigorilor prevăzute la art. 3 din aceeași lege, conform căruia, consimțământul trebuie să fie **liber, expres și necondiționat**, iar în cazul stabilit de Hotărâre, colectarea este una obligatorie, subiectul neavând posibilitatea de a refuza colectarea datelor concomitent cu participarea la eveniment/locație;

- **prelucrarea IDNP-ului**, nu este prevăzută expres de legislație, din motiv că deciziile emise de Comisie nu corespund rigorilor actului normativ.

Potrivit Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133/2011, **date cu caracter personal** sunt orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). **Prelucrarea datelor cu caracter personal** înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea.

Este adevărat că art. 6 din Legea nr.133/2011 stabilește drept excepție la prelucrarea **categoriilor speciale de date personale**, în cazul în care prelucrarea este necesară în scopul asigurării securității statului, al reducerii riscului de declanșare sau **în cazul declanșării urgențelor de sănătate publică**, doar cu condiția ca **aceasta să se efectueze cu respectarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal și a celorlalte garanții prevăzute de prezenta lege**.

Se impune de reținut și faptul că potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, toate persoanele

juridice/fizice care vor colecta aceste formulare cu datele personale sunt obligate de a se înregistra/autoriza în calitate de operatori de date cu caracter personal – procedură, care urmează a fi realizată înainte de a prelucra datele și care durează de la 30 de zile până la - termen imprescriptibil, sub riscul constatării de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a încălcărilor prevăzute de art. 74/1 alin. (1) și alin (2) din Codul contravențional.

În lumina raționamentelor enunțate, pentru neadmiterea încălcării dreptului la viața privată și dreptului la protecția datelor cu caracter personal, dar și altor drepturi concurente, Avocatul Poporului recomandă revizuirea prevederilor menționate supra, inclusiv cu atragerea/consultarea în acest proces a specialiștilor/expertiilor cu competență în domeniul protecției datelor personale.

Având în vedere circumstanțele expuse supra, în temeiul Legii cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52/2014,

RECOMAND:

1. Întreprinderea, în mor prioritar, a tuturor măsurilor tehnice și organizatorice necesare pentru implementarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, dar și stabilirea finalității prelucrării datelor și trasabilității acestora.
2. Modificarea modelului de declarare a datelor (lista de evidență epidemiologică), prin aplicarea principiului minimalizării divulgării datelor cu caracter personal.

Asupra rezultatului examinării și a măsurilor întreprinse pentru implementarea recomandărilor solicit respectuos să fiu informat.

Cu respect,

Mihail COTOROBAI,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)